सन २०१९-२० करिता विशेष केंद्रीय सहाय्य योजने अंतर्गत Tata Trusts (Collective for livelihoods initiatives) - improving HH incomes through layered agriculture-based livelihoods intervention @ ६००० HHs, Akkalkuwa & Dhadgaon,(Nandurbar) या योजनेच्या मार्गदर्शक तत्वांना मंजूरी देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांकः केंद्रीय–२०१९/प्र.क्र. ७८/का–१९ मंत्रालय, मुंबई ४०००३२ तारीख: –१३/०९/२०१९

संदर्भ-

- 9. जनजाती कार्य मंत्रालय,नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.F.No. ११०१५/०१/२०१९-Grants, दि. ११/०३/२०१९.
- २. जनजाती कार्य मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.F.No.११०१५/०२(१४) /२०१९,दि.३०.०५.२०१९ व दि.०८.०७.२०१९
- 3. आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: केंद्रीय २०१९/प्र.क्र.६३/का-१९, दि.२९.०६.२०१९ व दि.२३.०७.२०१९

प्रस्तावना -

केंद्र शासनाकडून दरवर्षी विशेष केंद्रीय सहाय्य अंतर्गत अनुदान, भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २७५(१) अंतर्गत व अदिम जमाती विकास कार्यक्रम या योजनाअंतर्गत राज्य शासनास अनुदान प्रदान होत असते. या योजनाअंतर्गत प्राप्त होणा-या अनुदानासाठी नावीन्यपूर्ण प्रस्ताव सादर करण्याबाबत प्रकल्प अधिकारी ए.आ.वि.प्रकल्प कार्यालय,शासकीय, अशासकीय/ सामाजिक /खाजगी नामवंत संस्था यांना आदिवासी विकास विभागाकडून आवाहन करण्यात आलेले होते. यानुषंगाने प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांची सविस्तर छाननी करून निवडक प्रस्ताव मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील कार्यकारी समितीकडे सादर करण्यात आले. सदर प्रस्तावामध्ये टाटा ट्रस्ट संस्थेच्या प्रस्तावाचा समावेश आहे. सदर योजनेद्वारे प्रकल्पात समाविष्ट नंदुरबार जिल्ह्यातील धडगाव व अक्कलकुवा तालुक्यातील गावांमधील आदिवासी कुटुंबाना किमान दोन उपजीविका उपक्रमात सहभागी करून उत्पन्न पातळी लाखापर्यंत पोहचवण्याचे लक्ष्य ठेवण्यात आले आहे.

२. शेतीचे उत्पन्न वाढ करण्यासाठी निविष्ठा पुरवठा करणे, आधुनिक तंत्रज्ञान जसे मिल्चंग, ठिबक सिंचन, मांडव पद्धतीने भाजीपाला लागवड, शेडनेट नर्सरी व जलसंधारण करून विविध मार्गांनी सिंचनाची सुविधा उपलब्ध करून देणे, पशुसंवर्धन व्यवसायाला चालना देणे इ. माध्यमातून उत्पन्न वाढीबरोबरच शिक्षण, स्वच्छता, पोषण इ. वर देखील जोर देणे या दृष्टीकोनातून ही योजना मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील कार्यकारी सिमती व शासनाच्या मान्यतेने केंद्र शासनाच्या जनजाती कार्य मंत्रालयाकडे प्रस्तावित करण्यात आली. जनजाती कार्य मंत्रालयाने सन २०१९-२० करिता दि.१२/०२/२०१९ रोजी आयोजित केलेल्या Project Appraisal Committee (PAC) बैठकीमध्ये Tata Trusts (Collective for livelihoods initiatives) – improving HH incomes through layered agriculture-based livelihoods intervention @ ६००० HHs, Akkalkuwa & Dhadgaon, (Nandurbar)" ही योजना राबविण्यासाठी एकूण रू. १३५४.८२ लक्ष इतक्या रकमेच्या प्रस्तावास संदर्भाधिन ०१ पत्रान्वये मंजुरी देऊन संदर्भाधिन पत्र क्र. २ अन्वये निधी वितरीत केलेला आहे. सदर निधी संदर्भाधिन शासन निर्णय क्र.३ अन्वये आयुक्त,आदिवासी विकास,नाशिक यांना वितरित केलेला आहे.

3. टाटा ट्रस्ट भारतातील सामाजिक क्षेत्रात कार्य करणा-या संस्थामध्ये अग्रगण्य संस्था आहे. भारतीय समाजाचे जीवनमान उंचावण्याच्या दृष्टीने टाटा ट्रस्ट विविध क्षेत्रात कार्यरत आहे. टाटा ट्रस्ट द्वारे शाश्वत कार्यक्रमासाठी पुढाकार घेऊन ते विकसित करण्यासाठी Clnl (Collective for Integrated Livelihoods Initiatives) ची स्थापना करण्यात आली आहे जी कृषी उत्पादनक्षमता स्थिरीकरण, वन-आधारित आजीविका, जल संसाधन विकास, पिण्याचे पाणी आणि स्वच्छता, शिक्षण, मजबूतीकरण आणि अल्पसंख्याक समुदायातील विषयगत क्षेत्रातील कार्यक्रम तयार करण्यात सहभागी आहे. सन २०१५ पासून झारखंड, उडीसा, महारष्ट्र आणि गुजरात या चार राज्यातील १८ अदिवासी तालुक्यामध्ये "लखपती किसान आणि स्मार्ट गाव" ही योजना टाटा ट्रस्ट कडुन राबविण्यात येत आहे. अशा नावाजलेल्या व या क्षेत्रातील अनुभव असलेल्या टाटा ट्रस्ट या संस्थेमार्फत "Tata Trusts (Collective for livelihoods initiatives) - improving HH incomes through layered agriculture-based livelihoods intervention @ ६००० HHs, Akkalkuwa & Dhadgaon, (Nandurbar)" या योजनेंतर्गत प्राप्त रु. १३५४.८२ लक्ष निधीच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने मार्गदर्शक सूचनांना मंजुरी देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

आदिवासी क्षेत्रात कृषी उत्पादनक्षमता स्थिरीकरण, जल संसाधन विकास, शेळी पालन सुधार, समुदाय संस्थांचे बळकटीकरण करणे इ. कार्यक्रमांच्या माध्यमातून कुटुंबाचे एकूण उत्पन्नामध्ये वाढ करण्याच्या कार्यक्रमाअंतर्गत "Tata Trusts (Collective for livelihoods initiatives) – improving HH incomes through layered agriculture-based livelihoods intervention @ ६००० HHs, Akkalkuwa & Dhadgaon, (Nandurbar)" हि योजना Tata Trust व आदिवासी विकास विभाग यांच्या मार्फत संयुक्तपणे राबविण्यासाठी एकूण रु. १३५४.८२ लक्ष किमतीच्या अंमलबजावणीच्या मार्गदर्शक सूचनांना या निर्णयाद्वारे सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट क्रमांक –१ नुसार मंजूरी प्रदान करण्यात येत आहे.

- २. सदर योजनेचे या मार्गदर्शक सूचनांनुसार वितरीत तरतूदींच्या मर्यादेत योजना राबविण्याबाबत त्वरीत कार्यवाही आयुक्त आदिवासी विकास नािशक यांनी करावी व त्याचे उपयोगिता प्रमाणपत्र आर्थिक व भौतिक अहवालासह शासनास सादर करण्याची दक्षता घ्यावी.
- ३. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१९०९१३२२३९२८९०२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(संतोष जाधव) कार्यासन अधिकारी

प्रत,

- १. मा.मंत्री आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव ,मंत्रालय,मुंबई
- २. मा.राज्यमंत्री आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३. प्रधान सचिव,आदिवासी विकास विभाग यांचे स्वीय सहायक,मंत्रालय,मुंबई
- ४. आयुक्त,आदिवासी विकास,महाराष्ट्र राज्य,नाशिक.

- ५. सहसचिव/उपसचिव,आदिवासी विकास विभाग,मंत्रालय,मुंबई.
- ६. जिल्हाधिकारी,नंदुरबार
- ७. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास नाशिक.
- ८. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, तळोदा/नंदुरबार.
- ९. जिल्हा कृषी अधिकारी,नंदुरबार.
- १०.संगणक समन्वयक,आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय,मुंबई
- ११.निवड नस्ती (का.१९) आदिवासी विकास विभाग,मंत्रालय, मुंबई

विशेष केंद्रीय सहाय्य योजने अंतर्गत मंजूर योजना - सन २०१९-२० परिशिष्ट-१

٩.	योजनेचे नाव	"Tata Trusts (Collective for livelihoods initiatives) - improving HH incomes					
		through layered agriculture-based livelihoods intervention @ & ooo HHs,					
		Akkalkuwa & Dhadgaon (Nandurbar)"					
٦.	योजनेचे प्रस्तावित	धडगाव आणि अक्कलकुवा तालुके, जि.नंदुरबार.					
	लाभ क्षेत्र						
₹.	वित्तीय तरतूद	अ.व्र	वर्ष	योजना	निधी (रू.लक्ष)		
		9	२०१९-२०	"Tata Trusts (Collective for livelihoods initiatives) - improving HH incomes through layered agriculture-based livelihoods intervention @ 6000 HHs, Akkalkuwa & Dhadgaon,(Nandurbar)"	रु. ६२०.०० लक्ष		
		7	२०२०-२१	"Tata Trusts (Collective for livelihoods initiatives) - improving HH incomes through layered agriculture-based livelihoods intervention @ 6000 HHs, Akkalkuwa & Dhadgaon,(Nandurbar)"	ক. ७३४.८२ ल क्ष		
				एक्ण	१३५४.८२ लक्ष		
8.	योजनेचा खर्च	एकूण	एकूण खर्च -रु. १३५४.८२ लक्ष.				
4.	योजना राबवणारी 	प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प,तळोदा					
ξ.	यंत्रणा नियंत्रक अधिकारी						
у. О	योजनेचा उद्देश	अप्पर आयुक्त, आदिवासी विकास नाशिक १) लखपती किसान कार्यक्रम नंदुरबार च्या दोन आदिवासी बहुल तालुक्यामधील ४०					
0	वाजनवा उपरा						
			गावांमध्ये ६००० आदिवासी कुटूंबाच्या उत्थानाकरीता परिणामकारक ठरतील असे				
		शेती क्लस्टर विकसित करणे.					
			२) योजनेच्या लाभक्षेत्रातील ६००० आदिवासी कुटुंबांचे कौटुंबिक उत्पन्न शेती आधारित				
		आजी	आजीविका हस्तक्षेपांद्वारे रु. ३०,००० ते ६०,००० पर्यंत प्रती वर्ष इतके वाढविणे.				
		३) का	३) कार्यक्षम सिंचन व नवीन तंत्रज्ञान, शेती पद्धतींची सुरवात करून शेती उत्पन्न स्थिर				
		करणे.					
		४) समुदाय विकास साधण्यासाठी बाजारपेठेतील योग्य संधी व समुदायाची					
		केंद्रीयभूतता याची खात्री करून शाश्वत समुदाय संस्थांच्या उभारणीस प्रोत्साहन देणे व					
		सद्यस्थीतील संस्था बळकट करणे.					
		५) उद्योजकांना प्रोत्साहन देणे व स्थानिक कृषी मूल्य साखळी मजबूत करणे.					
		(६) प्रकल्पातील प्रत्येक गावामध्ये आदिवासी समुदायाला अंतिम टप्प्यापर्यंत मदत					
		करण्यासाठी (आधार देण्यासाठी) सुशिक्षित प्रशिक्षित कार्यकर्त्यांचे जाळे निर्माण करणे.					
		, , , ,					

८ योजना अंमलबजावणीची कार्यपध्दती

आयुक्त,आदिवासी विकास ,नाशिक हे अंमलबजावणी यंत्रणेशी या योजनेसंबंधी सामंजस्य करार करतील व मंजुर तरतुदीच्या मर्यादेत प्रकल्पाच्या खर्चाचा तपशील व अंमलबजावणी वेळापत्रक अंमलबजावणी यंत्रणेसोबत विचारविनिमय करून अंतिम करतील.

प्रकल्प अधिकारी, तळोदा यांनी टाटा ट्रस्ट व CInI (Collective for Integrated Livelihoods Initiatives) यांच्या तांत्रिक सहकार्यांने ही योजना सामंजस्य करारामध्ये नमूद सविस्तर कार्यपद्धतीनुसार राबवावी.

योजना राबविताना खालील बाबी विचारात घेण्यात याव्यात.

- 9) लाभार्थ्यांची निवड प्रकल्प अधिकारी व संबंधित संस्था यांनी एकत्रितरित्या तातडीने पूर्ण करावी.
- २) लाभार्थी निवड करताना वनपट्टेधारक व दारिद्यरेषेखालील शेतक-यांना प्राधान्य देण्यात यावे.
- 3) योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी अंमलबजावणीच्या आवश्यकतेनुसार व संस्थेच्या मागणीनुसार टप्पे निश्चित करुन निधीचे वाटप प्रकल्प अधिकारी तळोदा यांच्याकडून संबंधित संस्थेस करण्यात येईल. यापूर्वी दिलेल्या निधीचा विनियोग प्रमाणपत्र संस्थेकडून प्राप्त झाल्यानंतर निधीच पुढील हप्ता संस्थेस अदा करण्यात यावा.
- ४) Tata Trust संस्था ही त्यांची सहयोगी संस्था Clnl (Collective for Integrated Livelihoods Initiatives) यांना अनुदान देईल जे या प्रकल्पासाठी संसाधन आणि अंमलबजावणी संस्था असेल.
- ५) उपरोक्त प्रकल्पांची अंमलबजावणी करताना संस्थेने प्रकल्पासंबधी तांत्रिक व तंत्रज्ञानाची माहिती लाभार्थ्यांना करून द्यावी.
- ६) सदर प्रकल्पामध्ये कृषी विकास,जलसंधारण विकास,पशुसंवर्धन विकास,ग्रामीण संस्था बळकटीकरण यांचा समावेश राहील .
- (9) योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी संबंधित संस्थेने शिफारस केल्यानुसार आवश्यक ती साहित्याची जसे कृषी निविष्ठा, ठिबक सिंचन व मिल्चिंग साहित्य, शेडनेट पॉलीहाऊस चे साहित्य इ. खरेदी संस्थेकडून करण्यात यावी. या योजनेसाठी आवश्यक साहित्याची खरेदी करताना योग्य गुणवत्तेचे व मानकाचे साहित्य प्रकल्प क्षेत्रावर पोहोचवण्याची जबाबदारी संस्थेची राहील. सदर साहित्य सामुग्रीची खरेदी करताना पारदर्शकपणा, गुणवत्ता, कार्यक्षमता व आर्थिक काटकसर या तत्वांची अंमलबजावणी संस्थेने करावी
- ८) योजनेच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने उद्भवणाऱ्या लेखापरिक्षणास सर्व ते सहकार्य करण्याची जबाबदारी संस्थेची राहील.

		९) योजना राबविण्यापुर्वी प्रकल्प अधिकारी व योजना राबविणाऱ्या संस्थेचे अधिकारी				
		संयुक्त पाहणी दौरा करतील.				
9	योजनेचे संनियंत्रण व मुल्यमापन, पर्यवेक्षण	योजनेचे संनियंत्रण व मुल्यमापनकरीता पुढीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे.				
		भायुक्त आदिवासी विकास विभाग,नाशिकअप्पर आयुक्त आदिवासी विकास विभाग,नाशिक	- अध्यक्ष - सदस्य			
		३. जिल्हा कृषी अधिकारी,नंदुरबार ८. क्सी विकासीन नन	- सदस्य			
		४. कृषी विषयातील तज्ञ ५. स्थानिक पातळीवरील सरपंच	- सदस्य			
		(प्रातिनिधिक स्वरुपात - ३ ग्रामपंचायत)	– सदस्य			
		५. नामनिर्देशित क्वेस्ट प्रतिनिधी	– सदस्य			
		६. Tata Trust या संस्थेचा प्रतिनिधी	– सदस्य			
		७. Clnl या संस्थेचा प्रतिनिधी	– सदस्य			
		८. प्रकल्प अधिकारी, तळोदा ए.आ.वि.प्रकल्प कार्यालय,तळोदा - सदस्य सचिव				
		 सदर योजनेच्या अंमलबजावणी प्रक्रीयेमध्ये काही बदल किंवा सुधारणा करण्याचे अधिकार उपरोक्त समिती व शासनास राहतील. 				
		योजनेची अंमलबजावणी सुरू झाल्यापासून उपरोक्त सिमतीची बैठक २ महीन्यांनी आयोजित करावी (प्रत्येक टप्पा पूर्ण झाल्या नंतर) व सदर बैठकीमध्ये योजनेच्या प्रगतीचा आढावा घेण्यात यावा तसेच योजना अंमबलजावणीमध्ये काही अडचणी असतील तर त्याबाबत आवश्यक कार्यवाही करावी.				
90	योजनेची अंमलबजावणीचा कालावधी	योजना सुरू झाल्यापासून ३ वर्षे				
99	शर्ती	 भंस्थेने सामंजस्य करारामध्ये नमूद कार्यपद्धीप्रमाणे कार्यव असेल. सदर प्रकल्प अंलबजावणीच्या प्रत्येक टप्प्याची तपशील संस्थेने cas.mahatdd.com या पोर्टल वर भरणे बंधनकारक ३) योजना पूर्ण झाल्यानंतर चांगल्या प्रतीची छायाचित्रे व CD प्रकल्प अधिकारी यांनी त्यांचे स्तरावर जतन करावा. योज कार्यालयास सादर करावी. 	जवार माहिती संबंधित ज असेल.), फलनिष्पत्ती अहवाल			
		8) प्रत्येक योजनेच्या ठिकाणी आदिवासी विकास विभागा सहाय्य कार्यक्रमाअंतर्गत अशा आशयाचे तपशिलवार नाम करुन दर्शनी भागात लावण्यात यावेत.				

- (y) योजनेच्या अनुषंगाने करण्यात येणाऱ्या खर्चाचा अहवाल अंमलबजावणी यंत्रणेस प्रकल्प अधिकारी यांना सादर करणे अनिवार्य राहील .
- ६) सदर योजनेअंतर्गत लाभ देण्यात येणा-या लाभार्थ्यांच्या याद्या प्रकल्प अधिकारी यांचे कार्यालयातील सूचना फलकावर प्रसिद्ध करण्यात याव्या.
- (video) व छायाचित्रे काढावीत व योजनेची अंमलबजावणी करताना चलचित्र (video) व छायाचित्रे काढावीत व योजनेची अंमलबजावणी पुर्ण झाल्यानंतर योजनेचा फलनिष्पत्ती अहवाल शासनास सादर करण्याची जबाबदारी प्रकल्प अधिकारी व अंमल बजावणी यंत्रणा यांची. सदर योजनेच्या लाभार्थ्यांची यादी व Geo-tagged photographs हे www.stcmis.gov.in/smis या वेबसाईट वर अपलोड करण्याची जबाबदारी प्रकल्प अधिकारी यांची राहील.

१२ निधी वितरणाची कार्य पद्धती

सदर प्रकल्पाचा निधी अपर आयुक्त आदिवासी विकास नाशिक, यांच्या मार्फत सदरची योजना राबविण्यासाठी आवश्यक लाभार्थ्यांची निवड झाल्यावर योजना कार्यान्वित करण्यासाठी Tata trust या योजना राबविणा-या संस्थेस खालीलप्रमाणे निधी वितरित करण्यात येईल .

टप्पा	कार्यवाही	वितरित निधीची	रक्कम
क्र.		टक्केवारी	(कोटीमध्ये)
9	मानव संसाधन भर्ती आणि प्रिशिक्षण, समुदाय संघटना / VI (ग्राम संस्था) स्थापन , कार्यकलापांचे प्रशिक्षण व		
	नियोजन, ठिबक सिंचन, पॉलीहाऊस, भाजीपाला मांडव उभारणी साहित्य, बोकड खरेदी अंमलबजावणी लागू करणे.	8º %	५. ४१
?	ठिबक सिंचन, पॉलीहाउस, भाजीपाला मांडव उभारणी, सीएचसी, बोकड खरेदी अणि सिंचन योजना अंमलबजावणी.	३ ० %	४.०६
W.	सिंचन योजना, उर्वरित ठिबक, भाजीपाला मांडव उभारणी साहित्य, सीएचसी आणि बोकड खरेदी अंमलबजावणी	३ ० %	8.00
	एकूण	900 %	93.48

 योजनेच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने शासन निर्णय निर्गमित झाल्यानंतर अपर आयुक्त आदिवासी विकास नाशिक हे अंमलबजावणी यंत्रणेला कार्यारंभ आदेश देऊन योजनेसाठी प्रथम हफ्ता म्हणून प्रथम वर्षासाठी आवश्यक निधीच्या ५० टक्के

- निधी अंमलबजावणी यंत्रणेला वर्ग करतील. सदर निधी व कार्यारंभ आदेश प्राप्त होताच अंमलबजावणी यंत्रणा कार्यास सुरुवात करेल .
- योजनेची अंमलबजावणी सुरु होऊन ६ महिन्यांचा कालावधी झाल्यानंतर मूल्यमापन व सनियंत्रण समितीच्या शिफारशीला अनुसार उर्वरित ५० टक्के रक्कम अंमलबजावणी यंत्रणेला वर्ग करण्यात येईल.
- द्वितीय वर्षाच्या सुरवातीला द्वितीय वर्षासाठी आवश्यक निधीच्या निधीच्या ५० टक्के निधी योजना अंमलबजावणी यंत्रणेला वर्ग करण्यात येईल व ६ महिन्यांचा कालावधी झाल्यानंतर मूल्यमापन व सनियंत्रण समितीच्या शिफारशीला अनुसार सन २०२०-२१ मध्ये मंजूर निधीच्या उर्वरित ५० टक्के रक्कम अंमलबजावणी यंत्रणेला वर्ग करण्यात येईल .
- तृतीय वर्षाच्या सुरवातीला तृतीय वर्षासाठी आवश्यक निधीच्या निधीच्या ४० टक्के निधी योजना अंमलबजावणी यंत्रणेला वर्ग करण्यात येईल व ६ महिन्यांचा कालावधी झाल्यानंतर मूल्यमापन व सनियंत्रण समितीच्या शिफारशीला अनुसार उर्वरित ४० टक्के रक्कम अंमलबजावणी यंत्रणेला वर्ग करण्यात येईल .
- तसेच तृतीय वर्षी अंमलबजावणी यंत्रणेने यशस्वीरित्या पूर्ण केल्याबाबतचा व खर्चाचा अहवाल सादर केल्यानंतर उर्वरित १० टक्के रक्कम अंमलबजावणी यंत्रणेस तातडीने वितरीत करण्यात येईल.
- योजनेच्या अनुषंगाने झालेल्या खर्चाचा अहवाल वेळोवेळी आयुक्त आदिवासी विकास नाशिक यांना सादर करण्याची जबाबदारी अंमलबजावणी यंत्रणेची राहील.
- योजनेच्या अनुषंगाने झालेल्या खर्चाचा अहवाल वेळोवेळी CAS पोर्टलवर भरणे व संबंधित प्रकल्प अधिकारी/ आयुक्त आदिवासी विकास नाशिक यांना सादर करण्याची जबाबदारी अंमल बजावणी यंत्रणेची राहील.

9३ योजनेची फलनिष्पत्ती

- 9) सुधारित शेती आणि शेळीपालन या व्यवसायाच्या माध्यमातून ६००० आदिवासी कुटुंबांची मिळकत (उत्पन्न) सुधारणे.
- २) १२०० कुटुंबांना सिंचनाची उपल्ब्धता करणे.
- ३) २००० कुटुंबांना उच्च मूल्य शेतीसाठी (भाजीपाला) प्रोत्साहन देणे आणि ५०० एकर जमीन ठिबक सिंचनाखाली आणणे.
- ४) उस्मानाबादी बोकड पाळणाऱ्या २०० उद्योजकांना प्रोत्साहन देणे आणि ४० गावांमध्ये शेळी पालन व्यवसायाला बळकटी देणे.
- ५) समुदायाची मालकी आणि शाश्वतता सुनिश्चित करण्यासाठी ४० कार्यरत ग्रामसंस्थाना प्रोत्साहन देणे आणि बळकट करणे.